

Reviderat direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse

LRF tackar för möjligheten att yttra sig över ovan nämnda remiss och vill därmed anföra följande.

LRF ser att Kommissionens förslag till revidering av Rådets direktiv (91/271/EEG) om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (Avloppsdirektivet) utökar det nu gällande direktivets syfte till stor omfattning och har därmed skapat nytt superdirektiv. Kommissionen avser inte bara att täta skarvarna mot andra rättsakter på miljö- och klimatområdet utan ser även till att överlappa dem och öka styrningen av medlemsstaterna. LRF:s sammanfattande bedömning är att Kommissionen förflyttar Avloppsdirektivets status som ramlagstiftning till en detaljstyrd rättsakt där Kommissionen därtill ger sig själv stor makt i delegerade akter att detaljstyra ytterligare. Kostnaderna för genomförandet är höga för både kommuner och enskilda och är i flera fall inte motiverade ur miljö- eller hälsosynpunkt.

LRF besvarar regeringens remiss utifrån ett landsbygdsperspektiv. Samtidigt vill LRF understryka att de regler som styr kommunernas verksamheter att hantera och rena avloppsvatten inte får vara onödigt betungande. För de fall reglerna får en sådan följd drabbar det hela kommunens invånare, oavsett om de är anslutna till ledningsnätet eller inte. De konsekvenser som reningsverkens företrädare ser av förslaget ska därför tillmätas stor vikt.

Kommissionen har i sin utvärdering av nu gällande direktiv kommit fram till att det har bidragit till stor miljönytta till följd av tydliga kravnivåer och enkel tillsyn. Däremot anger Kommissionen att direktivet, bland annat, inte lett till en minskning av föroreningar i form av utsläpp från mindre tätorter och undermåliga individuella avloppslösningar inom tätorter. Kommissionen har därför ansett det nödvändigt att omdefiniera begreppet tätort på ett sådant sätt att stora delar av den svenska landsbygden, i Avloppsdirektivets mening, slutat att existera.

De flesta jordbruksfastigheter har enskilda avlopp och det finns fortfarande många små avloppsanläggningar som inte uppfyller kraven på rening av näringsämnen. Det finns idag många olika lösningar på avloppssystem och det är viktigt att de krav som ställs möjliggör kostnadseffektiv teknik. LRF ställer höga krav på både kostnadseffektivitet och renhet när det gäller kretslopp av växtnäring. LRF är teknikneutrala och vill givetvis se en utveckling mot renare och mer kostnadseffektiv avloppshantering.

Postadress

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress

Franzégatan 1B
Stockholm

Telefon

010-184 40 00

E-post

info@lrf.se

Hemsida

www.lrf.se

LRF anser inte att Kommissionens förslag att ställa lika höga krav på landsbygdens avloppslösningar som för stora reningsverk ligger inom ramen för EU:s befogenhet. I art 5.4 FEUF finns en gräns för vilka bördor enskilda kan påläggas genom unionsrätten, den så kallade "Proportionalitetsprincipen". Regler måste vara rationella och kravet på åtgärder får inte gå längre än vad som är nödvändigt för att tillgodose dess syfte. Generellt kan sägas att EU-domstolens inställning har varit att vara relativt tolerant vad avser unionslagstiftarens utrymme för att handla och desto mindre tålmodig med medlemsstaternas brist på rationalitet. Av den anledningen är det av särskild vikt att Sverige som medlemsstat tydligt markerar när Kommissionen föreslår rättsakter som slår hårt mot enskilda.

Därtill får den svenska förvaltningen problem med legalitet i myndighetsutövningen när EU:s krav på enskildas avloppslösningar ska genomdrivas. Proportionalitetsprincipen är i den svenska förvaltningsrätten en del av prövningen av lagligheten hos offentliga beslut. Dess praktiska betydelse är dels att begränsa hur skönsmässiga befogenheter utövas, dels att undvika att offentliga beslut får orimligt betungande konsekvenser för enskilda.

Proportionalitetsprövningen i det svenska rättssystemet innehåller därmed en kontroll av dels att ett beslut är lagligt och dess syften är tillåtna, dels att medlen inte är mer ingripande än vad som krävs och därtill att det beslut som fattas eller den åtgärd som vidtas inte är orimligt betungande för den enskilde. Undantag från kravet på anslutande avlopp till ledningsnätet kommer att bli en regel på många platser på den svenska landsbygden. Det kommer nämligen inte att vara ekonomiskt möjligt att bygga ut ledningsnätet i den omfattning som Kommissionen påbjuder.

LRF ser inte att det är möjligt att genomföra de krav som Kommissionen vill ålägga enskilda med individuella avloppslösningar. Mot bakgrund av att de kommunala ledningsnäten inte har kapacitet eller ekonomi att bygga ut för att ansluta de invånare som ryms inom Kommissionens begrepp "tätort" är det ett moment 22. Därtill har LRF förstått att reningsverken har svårt att få tillstånd att expandera eftersom de nya verksamheterna inte sällan kommer att äventyra en miljö kvalitetsnorm för vatten.

Kommissionens förslag till revidering av Avloppsdirektivet gör det, om möjligt, än mer omöjligt för Sveriges kommuner att minska miljöpåverkan från redan hårt belastade reningsverk med en växande befolkning. Konsekvensen på sådana platser blir att jordbruket och enskilda fastighetsägare på landsbygden kommer få bära en ännu större börda om en oförändrad miljö kvalitetsnorm för ekologisk status ändå ska följas. Kommissionen borde i sin revision fokuserat på att kasta ljus över den skugga som Weser-domen lagt över avloppsreningsverkens behov och vilja att modernisera och minska utsläppen. Det är som sagt ett problem som får konsekvenser för alla kommunens invånare, oavsett anslutning till ledningsnätet.

Avslutningsvis kan LRF konstatera att Kommissionen i sitt förslag inte tillgodoser behovet av flexibilitet och möjlighet. Kommissionen vill istället tydliggöra ett missnöje. Det leder sällan till något rationellt.

Stockholm 2023-02-10

Daniel Selin
Enhetschef
Näringspolitisk Analys
LRF

Helena Andreason
Jurist
Näringspolitisk analys
LRF